

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/372/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7814203720
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Hrib, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7814203720.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Hriba, PhD. a členov senátu JUDr. Janky Kočišovej a JUDr. Slávky Maruščákovej v právnej veci navrhovateľa: CD I., s.r.o., F. vězňů XXXX/XX, A. P., XXX XX F. 1, C. republika, IČO: XXX XX XXX, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave 811 09, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Julianna W., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX H., U. XXXX/XX, o zaplatenie 287,- eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 5.8.2014, č.k. 9C/85/2014-29 a v znení opravného uznesenia zo dňa 2.6.2015, č.k. 9C/85/2014-100 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a vo výroku o náhrade trov konania.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa odvolaním napadnutým rozsudkom rozhodol, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi zmenkovú sumu vo výške 287,- eur spolu so 6 % ročným úrokom odo dňa 12.06.2014 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 0,96 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol s tým, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľ podal návrh na uplatnenie pohľadávky, v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Návrhom sa domáhal zaplatenia zmenkovej sumy vo výške 287,- eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 287,- eur od 24.02.2011 do zaplatenia, 6 % ročného úroku zo sumy 287,- eur od 10.05.2011 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zo zmenkovej sumy, čomu zodpovedá suma 0,96 eur a zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

Návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 22. januára 2010 na zmenkovú sumu 287,- eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 24. februára 2011. Indosovaná zmenka je vistazmenkou, opatrená doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Do textu zmenky bol poňatý záväzok odporcu zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s denným úrokom 0,25 % od 24. februára 2011. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, vystaviteľ doposiaľ neposkytol žiadnu úhradu. Zmenková listina bola opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou.

Podľa ust. § 4 ods. 6 Zákona č. 258/2001 Z. z., o spotrebiteľských úveroch, v účinnom znení v čase vystavenia zmenky, v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý bol účinný v čase vystavenia zmenky, vo vyššie citovanom ustanovení § 4 ods. 6, vymedzuje určité pravidlo pre vyplnenie zabezpečovacích zmeniek, ktoré súvisia so spotrebiteľským úverom. Z uvedeného ustanovenia vyplýva okrem iného aj to, že veriteľ zodpovedá za škodu, ktorá vznikne spotrebiteľovi porušením v odseku 6. Pokiaľ teda pôvodný veriteľ zmenky (spoločnosť F. s.r.o.) porušil povinnosti pri vyplňovaní zmenky vyplývajúcu s ust. 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch a následne postúpil takú zmenku indosamentom na ďalšieho nadobúdateľa, zodpovedá za škodu, ktorá týmto spôsobom vznikla. Z toho vyplýva aj právo spotrebiteľa odporcu, uplatniť si voči pôvodnému veriteľovi náhradu škody.

V prejednávanej veci si navrhovateľ uplatnil práva zo zmenky, ktorá neobsahuje údaj o jej splatnosti, avšak okrem údaju splatnosti obsahuje všetky náležitosti predpísané v čl. I. § 75 Zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Sb. pre vlastnú zmenku, preto nie je neplatná, keďže v zmysle čl. I. § 76 ods. 2 zmenkového zákona o vlastnej zmenke, v ktorej zmenke nie je údaj splatnosti platí, že je splatná na videnie.

Zmenka na videnie je splatná pri predložení, na platenie musí byť predložená do jedného roka od dátumu vystavenia, ale vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu (čl. I. § 34 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 Zmenkového zákona).

V prípade žalovanej zmenky určil vystaviteľ pre predloženie zmenky na platenie lehotu 4 roky odo dňa vystavenia.

Z návrhu vyplýva, že remitent predložil odporcovi zmenku na platenie. Doložka „bez protestu“, ktorá je na zmenke napísaná, zbavila remitenta povinnosti urobiť protest pre neplatenie a súčasne preniesla dôkazné bremeno na preukázanie, že lehoty neboli dodržané na odporcu (čl. I. § 46 ods. 1 a 2 v spojení s § 77 ods. 1 zmenkového zákona).

Za predloženie zmenky na platenie sa všeobecne uznáva aj jej uplatnenie na súde.

Podľa prvej vety čl. I. § 16 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 zmenkového zákona o tom, kto má zmenku v rukách, platí, že je riadny majiteľ, ak preukáže svoje právo nepretržitým radom indosamentov, a to aj vtedy ak je posledný z nich blankoindosamentom.

Navrhovateľ zmenku nadobudol indosamentom (rubopisom), stal sa riadnym majiteľom zmenky, preto môže v zmysle čl. I. § 48 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 zmenkového zákona postihom žiadať od odporcu zaplatenie zmenkovej sumy, 6 % úrokov odo dňa splatnosti zmenky a odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy.

V zmenkách splatných na videnie môže vystaviteľ v zmysle čl. I. § 5 v spojení s § 77 ods. 2 zmenkového zákona ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy.

Úroková miera bola v zmenke uvedená sadzbou 0,25 % denne, t. j. 91,25 % ročne.

Zmenkový zákon výšku úrokovej miery, ktorú je možné ustanoviť vo vistazmenke, neupravuje, jej určenie ponecháva na vystaviteľa. Rovnako neupravuje koniec lehoty na úročenie, preto ak nie je v úrokovej doložke koniec úročenia stanovený, zmenková suma sa úročí až do splatnosti zmenky, keďže od splatnosti až do zaplatenia dlhu preberá uhradzovaciu funkciu postihový 6 % úrok.

V prípade, ak zmenkový zákon ako osobitný predpis neobsahuje inú úpravu, platnosť právnych úkonov, t.j. jednotlivých zápisov na zmenke sa spravuje všeobecnými ustanoveniami Zákona č. 40/1964 Zb. - Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch. Pri posudzovaní úrokovej miery v úrokovej doložke na zmenke je potrebné vychádzať z ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, skúmať, či pre neprimeranú výšku úroku nie je právny úkon pre rozpor s dobrými mravmi neplatný.

Zmenkový úrok, rovnako ako úrok z pôžičky alebo úveru, plní funkciu odmeny za poskytnuté peňažné prostriedky, preto jeho výška musí zodpovedať danému účelu. Za primeranú odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov však nie je možné považovať ročný úrok, ktorý sa v podstate rovná dlžnej istine alebo ju prevyšuje. Pri tomto závere súd vychádzal zo skutočnosti, že v čase vystavenia zmenky boli úrokové sadzby uplatňované bankami pri spotrebiteľských a ostatných úveroch pre domácnosti nižšie ako 14 % ročne (údaj zistený z internetovej stránky NBS), ktorú sadzbu, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, resp. 91,25 % ročne, viacnásobne prevyšuje. Súd úrokovú doložku na zmenke považoval za neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, preto žalobu v tejto časti zamietol.

Súd odporcu zaviazal na zaplatenie zmenkovej sumy a 6 % ročného úroku zo zmenkovej sumy odo dňa zročnosti zmenky t. j. v danom prípade odo dňa nasledujúceho po doručení návrhu odporcovi z dôvodu, že navrhovateľ nepredložil dôkaz, kedy pred podaním návrhu predložil zmenku odporcovi k zaplateniu, teda kedy sa stala zmenka zročnou. Súd vychádzal z toho, že za predloženie zmenky na platenie sa všeobecne uznáva aj jej uplatnenie na súde, preto navrhovateľovi 6 % ročný úrok z omeškania priznal tak, ako je to vyššie uvedené, od 12.06.2014, dňom nasledujúcim po doručení návrhu odporcovi a v prevyšujúcej časti žalobný návrh na zaplatenie 6% úrokov zo zmenkovej sumy zamietol.

Výrok o trovách konania sa opiera o ustanovenie § 142 ods. 2 O. s. p., v zmysle ktorého ustanovenia, ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Navrhovateľ bol v konaní čiastočne úspešný, čo do priznanej zmenkovej istiny vo výške 287,- eur a zmenkovej odmeny, bol však neúspešný v časti nepriznaného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne z dlžnej sumy, čo niekoľkonásobne prevyšuje žalovanú istinu a čiastočne aj ohľadom uplatneného 6% ročného úroku zo zmenkovej sumy, preto súd o náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal s poukazom na vyššie citované ustanovenie.

Proti tomuto rozsudku výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a výroku o náhrade trov konania podal odvolanie navrhovateľ.

Navrhovateľ odvolanie odôvodnil tým, že zmluvná pokuta 0,25 % z istiny za každý deň omeškania vo výške 533,- eur predstavuje 1,33 eur denne, čo nie je neprimerané účelu, ktorý bol dohodou o zmluvnej pokute účastníkmi konania sledovaný, teda včasné plnenie si povinností vlastníkami bytov a nebytových priestorov v bytovom dome.

Prvostupňový súd zároveň dospel k záveru, že odporkyňa je okrem iného povinná k zaplateniu 6% ročného úroku zo zmenkovej sumy odo dňa zročnosti zmenky, t.j. v danom prípade odo dňa

nasledujúceho po doručení návrhu odporkyni z dôvodu, že navrhovateľ nepredložil dôkaz, kedy pred podaním návrhu predložil zmenku odporkyni k zaplateniu.

Vzhľadom na to, že súd nedoručil riadne vyjadrenie odporkyne na tlačive „C“ a tým zmaril možnosť na vyjadrenie navrhovateľa v konaní pred súdom prvého stupňa a ak odporkyňa tvrdí, že predložené doklady o úhradách predstavujú platby na zmenku žiada, aby svoje tvrdenie v konaní preukázala, a to predovšetkým tým, že preukáže že zmenka bola v čase jednotlivých úhrad už splatná, teda už bola odporkyni predložená na platenie. Zdôrazňuje, že dôkazné bremeno na preukázanie týchto skutočností leží na pleciach odporkyne.

Navrhovateľ opísal okolnosti predloženia zmenky na platenie v samotnom návrhu na uplatnenie pohľadávky, a to v bode 8.1 v treťom odseku, pričom navrhovateľ zároveň vysvetlil, že „keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“ indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou.“

V tejto súvislosti je nevyhnutné poukázať na to, že navrhovateľovi nie je známe, že by niektorý z účastníkov túto skutočnosť namietal, resp. spochybňoval. Nejde teda o spornú skutočnosť. Zároveň poukazuje na to, že aj v prípade, že by odporca (nie súd, ktorý nie je oprávnený v konaní vznášať hmotnoprávne námietky) takú námietku vzniesol, dôkazné bremeno by v takej situácii ležalo na odporkyni, a to s poukazom na ust. § čl. I. § 46 ods. 1 a 2 v spojení s § 77 ods. 1 zmenkového a šekového zákona.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu navrhovateľ žiada, aby odvolací súd zmenil rozsudok Okresného súdu Rožňava zo dňa 5.8.2014, sp.zn. 9C/85/2014 tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a prizná navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 23,24 eur bez DPH za podané odvolanie a 8,04 eur bez DPH režijný paušál.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) prejednal odvolanie podľa § 214 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia považuje odvolací súd za potrebné uviesť:

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnymi závermi súdu prvého stupňa, ktorý uvádza, že v čase vystavenia zmenky boli úrokové sadzby uplatňované bankami pri spotrebiteľských a ostatných úveroch pre domácnosti nižšie ako 14% ročne; úrokovú doložku na zmenke považoval za neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka, preto žalobu v tejto časti zamietol. Navrhovateľ nepredložil dôkaz, kedy pred podaním návrhu predložil zmenku odporcovi k zaplateniu, teda kedy sa stala zmenka zročnou.

Súd prvého stupňa preto postupoval správne, ak navrhovateľovi priznal úrok z omeškania od 12.6.2014, teda dňom po doručení návrhu odporcovi.

Vzhľadom na výsledok odvolacieho konania súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.